

Công việc đó nếu không là nhiệm vụ của toàn dân thì ít nhất cũng là nhiệm vụ của mọi phần tử ưu tú trong nước và khi công việc tiến hành phải được chính quyền tích cực nâng đỡ.

SUU TÀM TÀI LIỆU

Rất nhiều tài liệu cổ học của ta hiện có ở thư viện bên Pháp. Việc chụp hình và in những tài liệu đó không được chính quyền giúp là sao nổi? Về các tài liệu rải rác trong nước thì hoặc Quốc Hội quyết định, hoặc vị Quốc Trưởng ban một đạo dụ để các tư gia nào còn giữ được những tài liệu cổ thì cho Đại Học Văn Khoa biết. Đại Học Văn Khoa sẽ cử người tới chụp và cho in ra nhiều bản để vừa phổ biến và vừa giữ lâu dài về sau. Việc sưu tầm tỉ mỉ và công phu này là những việc mà các đảng minh quân đời Trần, đời Lê đã từng làm cho thư khố quốc gia.

IN VÀ PHỔ BIẾN TÀI LIỆU

Căn cứ vào kinh nghiệm hiện tại, một cuốn sách ở trình độ cao cho in ra thì tỉ lệ số người mua sẽ không bằng 1/1000 số người đã đọc thông viết thạo. Bởi vậy việc dịch những tài liệu ngoại quốc, việc thu thập khảo cứu để phổ biến những tài liệu cổ học trong nước không phải chúng ta thiếu người làm mà là không dám làm vì trông thấy trước kết quả thâu hoạch để “nuôi” người làm việc đó không được là bao. Để bỏ khuyết điều này, Đại Học Văn Khoa sẽ mật thiết liên lạc với chính quyền để được sự nâng đỡ thiết thực và chính đáng. Trên đây tôi có nói đến TỦ SÁCH VĂN KHOA, ý muốn nói những sách do Đại Học Văn Khoa nhận thấy bổ ích và cần thiết nên đứng lên đỡ đầu và cho xuất bản hoặc tái bản. Những sách đó đều là những sách chính yếu cho thư viện quốc gia. Chúng tôi đề nghị: ngay từ bây giờ chính phủ cho tổ chức lại mỗi tỉnh một thư viện. Rồi cứ mỗi cuốn sách do Đại Học Văn Khoa xuất bản chính phủ có thể mua giúp cho 1000 cuốn; cộng thêm với số sách bán ngoài, Đại Học Văn Khoa có thể đủ tiền tiếp tục in cuốn sau và trả tiền thù lao cho tác giả hoặc dịch giả. Cứ như vậy chỉ cần hai năm sau là chúng ta đã tương đối có đủ số sách cần thiết để nghiên cứu học hỏi và chỉ mười năm sau thư viện quốc gia của ta cũng đầy đủ sách vở văn chương, triết học bằng tiếng mẹ đẻ như thư viện quốc gia Nhật ngày nay.

Việc chính quyền phối hợp giúp đỡ Đại Học Văn Khoa như vậy có hai điều lợi chính yếu.

Thứ nhất: Chấn hưng được công cuộc sáng tác khảo cứu, dịch thuật khiến các tác giả, dịch giả yên tâm về việc thu hoạch lợi tức mà hết lòng tiếp tục công việc.

Thứ hai: Giải quyết ngay được vấn đề chính yếu là vấn đề tài liệu để thỏa mãn lòng hiếu học của sinh viên nói riêng và toàn thể dân chúng nói chung.

Hiện nay nhìn vào các ngành đại học nước nhà và đặc biệt ngành Đại Học Văn Khoa chúng ta thấy phần lớn các sinh viên đều hoặc là giáo sư ở các trường công, tư, hoặc là công chức ở mọi ngành...

Có giáo sư đã hai thứ tóc trên đầu, có chị bụng mang dạ chửa vẫn hằng ngày đến trường đều để ghi chép bài giảng. Tinh thần hiếu học của người mình có dư, nhưng thời gian học hỏi của kiếp người có hạn. Đại học không phát triển, sinh viên Đại học mà non kém thì còn mong gì nâng cao trình độ văn hóa cho toàn quốc? Tiền đồ tổ quốc ra sao, danh dự tổ quốc ra sao?¹³

Ngoài những người được may mắn ở ngay Sài Gòn còn biết bao người làm việc tại các tỉnh nhỏ muốn tiếp tục việc học mà không có phương tiện (*Vì vậy trên đây tôi mới đề nghị các bài giảng chính và các bài trần thuyết của đại học nên được phát thanh vào buổi thật sớm, hoặc buổi tối tức là vào những giờ thuận tiện cho tất cả mọi người.*)

Tình trạng của sinh viên ngày nay thêm khát tài liệu để học hỏi như cát khô thêm nước. Nếu sách vở trong nước được sưu tầm, sách vở ngoại quốc được tuần tự phiên dịch và phổ biến¹⁴, nếu hàng tháng tập

¹³ Niên khóa 1956 – 1957 vị Khoa trưởng Đại Học Văn Khoa có đề nghị mở Cao học để các sinh viên đã tốt nghiệp cử nhân vẫn có thể tiếp tục việc học. Sau đó ông Khoa trưởng nhận được công văn hỏi: nếu sinh viên tốt nghiệp xong cao học thì chỉ số lương là bao nhiêu (!). Kể cũng nực cười, một người muốn khen: “anh đẹp như hoa”, một người muốn khen: “anh đẹp bằng chỉ số 540!” Tôi tin rằng vì trách nhiệm hành chính nên người thứ hai mới viết công văn hỏi vận chữ không phải chỉ chú trọng đánh giá mảnh bằng cao học bằng... chỉ số.

¹⁴ “Dù sinh viên ta đọc thạo tiếng ngoại quốc, tất cả những tác phẩm đó vẫn phải dịch sang tiếng Việt. Có như vậy tư tưởng bốn phương mới được phổ biến cả bề sâu lẫn bề rộng để mở mang kiến văn cho mọi tầng lớp.